

Vlaams
Parlement

ingediend op **42** (2014-2015) – Nr. 4
23 maart 2015 (2014-2015)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Lionel Bajart

over het Jaarverslag 2013-2014

van het Kinderrechtencommissariaat

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Bart Caron.

Vaste leden:

mevrouw Cathy Coudyser, de heer Marius Meremans, mevrouw Ann Soete, de heer Wilfried Vandaele, mevrouw Miranda Van Eetvelde, de heer Herman Wynants;
de dames Caroline Bastiaens, Karin Brouwers, Sabine de Bethune, de heer Joris Poschet;
de heren Lionel Bajart, Jean-Jacques De Gucht;
de dames Yamila Idrissi, Katia Segers;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:

mevrouw Kathleen Krekels, de heren Bart Nevens, Ludo Van Campenhout, Karl Vanlouwe, mevrouw Manuela Van Werde, de heer Peter Wouters;
de dames Cindy Franssen, Tinne Rombouts, de heren Koen Van den Heuvel, Johan Verstreken;
de heren Rik Daems, Francesco Vanderjeugd;
de dames Tine Soens, Freya Van den Bossche;
de heer Imade Annouri.

Documenten in het dossier:

42 (2014-2015) – Nr. 1: Jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat
– Nr. 2 en 3: Verslagen van de gedachtewisseling

INHOUD

I. Toelichting door de kinderrechtencommissaris	4
II. Bespreking in de commissie	6
III. Reactie van de minister van Jeugd	12
Gebruikte afkortingen	14

Op donderdag 5 februari 2015 hield de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een gedachtewisseling over het Jaarverslag 2013-2014 van het Kinderrechtencommissariaat.

I. Toelichting door de kinderrechtencommissaris

De heer *Bruno Vanobbergen*, kinderrechtencommissaris, heeft het jaarverslag op 19 november 2014 in extenso voorgesteld aan het Vlaams Parlement. Hij vindt het echter ook belangrijk om in de verschillende commissies dieper in te gaan op de verschillende beleidsdomeinen die aan bod komen in het jaarverslag.

Het Kinderrechtencommissariaat is een paraparlementaire instelling, gehuisvest in de gebouwen van het Vlaams Parlement. Het is in de eerste plaats een ombudsdienst voor kinderen en jongeren, hun ouders en familie, en betrokken professionals. Zij kunnen op allerhande manieren terecht bij een klachtenlijn. Daarnaast adviseert het KRC ook het Vlaams Parlement, zowel reactief als proactief.

Het jaarverslag gaat in op diverse rechten van kinderen en jongeren. Dat heeft te maken met het gezin, het onderwijs en de vrije tijd, de hulpverlening en de basiszorg. Het jaarverslag focust ook elk jaar op bepaalde groepen. Dit jaar ging het om kinderen op de vlucht en om kinderen en jongeren in detentie.

De kinderrechtencommissaris gaat in op een aantal specifieke thema's waarmee het KRC dit jaar in aanraking is gekomen.

Binnen het onderdeel vrije tijd van kinderen en jongeren heeft hij enkele opmerkingen over de gemeentelijke administratieve sancties of GAS-boetes. De wet die in voege is getreden op 1 januari 2014, en waarover het KRC destijds trouwens een advies heeft geformuleerd, besteedt bijzondere aandacht aan de opleiding van GAS-ambtenaren. Daarbij ligt de klemtoon op positieve conflict-beheersing. De heer Vanobbergen vindt het positief dat er een opleiding is, maar vindt die te beperkt. Het KRC vindt dat de GAS-ambtenaren ook moeten leren omgaan met de diversiteit tussen jongeren, dat ze voldoende op de hoogte moeten zijn van de grondrechten van kinderen en jongeren en dat ze inzichten moeten verwerven in de aanwezigheid van jongeren in publieke ruimten. In de wet staat ook dat de GAS-wetgeving tweejaarlijks zal worden geëvalueerd. Het verslag zal aan de minister van Binnenlandse Zaken worden overgemaakt. De kinderrechtencommissaris hoopt dat Vlaanderen hierin een actieve rol zal spelen.

Een tweede thema binnen het beleidsdomein CJSM is de sport. Het transfer-beleid, vooral in het voetbal en in het zwemmen, is een blijvend aandachtspunt. In het recente verleden hebben de sportverantwoordelijken van het beleidsdomein belangrijke initiatieven genomen. Onlangs werd het ICES opgericht, dat het nieuwe decreet betreffende ethiek en kinderrechten in de sport ten volle zal kunnen opvolgen. Ook het raamwerk *Beleid en Seksualiteit* moet een plaats krijgen in het sportbeleid. Geweld en misbruik in de sport blijft immers een belangrijk thema.

De toegang tot het vrijetijdsaanbod is een ander terugkerend thema. Ten eerste is er de impact van de financiële en economische crisis. Het Europese netwerk van kinderrechtencommissarissen heeft vastgesteld dat die crisis een reëel probleem veroorzaakt. Het KRC kreeg meldingen van ouders over besparingen bij de speelpleinwerking. Uit een studie in opdracht van de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk is gebleken dat vier op de tien speelpleinwerkingen hun prijs hebben verhoogd, soms zelfs met 25 percent.

Het gebrek aan tolerantie tegenover spelende kinderen is een oud zeer. Het KRC krijgt elk jaar meldingen over burens die agressief reageren op spelende kinderen. Het Vlaams Parlement heeft hierover een resolutie aangenomen (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 1071/2). Het KRC vraagt dat men dit probleem ernstig neemt en maximaal werk maakt van intergenerationale initiatieven.

Een inclusief vrijetijdsaanbod verdient alle aandacht. Voor kinderen met een beperking is het nog altijd niet evident om deel te nemen aan het reguliere vrijetijdsaanbod zoals speelpleinwerking, kampen en sportclubs. G-sport Vlaanderen is erin geslaagd om, in samenwerking met lokale voetbalclubs, een G-voetbalwerking te realiseren. Dat kan leiden tot een mentaliteitsomslag waardoor meer kinderen en jongeren kunnen participeren aan het brede vrijetijdsaanbod.

Er zijn ook vakantie-initiatieven voor buitenlandse kinderen, doorgaans uit Wit-Rusland en Roemenië. De leerplichtige kinderen komen alleen tijdens de zomer, de kleuters ook in andere periodes. Het KRC kreeg vragen, zowel van de initiatieven als van de ouders, over de screening van de gastgezinnen en de aanpak van problemen met ouders. Daarom heeft het de betrokken organisaties met elkaar in contact gebracht. Er blijkt nood te zijn aan een uitwisseling van expertise en goede praktijken. Het is nu de bedoeling dat Kind en Gezin deze organisaties sterker en gericht ondersteunt.

Elk jaar krijgt het KRC signalen met betrekking tot het thema 'kinderen, jongeren en media'. Kinderen en jongeren die willen deelnemen aan een reportage mogen niet herkenbaar in beeld komen als ze gevat zijn door een maatregel van de jeugdrechter. De kinderen vinden dat vervelend omdat dit onterecht de indruk wekt dat ze iets verkeerd hebben gedaan. Ze vragen een versoepeling van deze wetgeving. Uit sommige signalen blijkt echter dat het belangrijk is om kinderen en jongeren extra te beschermen. Er is dus een spanningsveld tussen participatie en protectie.

Daarnaast zijn er klachten van ouders die niet willen dat foto's van hun kinderen – op school of in de vrije tijd – publiek gemaakt worden. De Privacycommissie reikt in dit verband heel wat interessante suggesties aan op de website www.ikbeslis.be. In overleg met diverse actoren heeft het KRC hierover een knelpuntennota opgesteld. Het werkt ook mee aan een extra richtlijn in de Code van de Raad voor de Journalistiek, die bijzondere aandacht vraagt voor de omgang met minderjarigen. Eind 2015 zal er ook een brochure uitkomen die de richtlijn verder zal verduidelijken.

Een belangrijk thema is de minderjarige als consument. Minderjarigen kunnen soms een telefoonabonnement nemen zonder dat de ouders daarvan op de hoogte zijn. De voorbije periode zijn er wel een paar zaken geregeld. Sinds 1 maart 2014 zijn de speciale kinder-gsm's verboden. De reclame voor gsm's mag zich ook niet meer richten tot jongeren onder de veertien jaar. De Europese Commissie heeft dan weer een aantal beperkingen opgelegd aan internetgames met in-app-aankopen. Er waren immers heel wat misleidende praktijken, bijvoorbeeld dat sommige spelletjes in een eerste fase gratis zijn, maar daarna betalend. Het KRC is de positie van minderjarigen als consument verder aan het verkennen binnen de groep Children's Rights and Business Principles, een subgroep van Global Compact Network Belgium.

Op 24 april 2014 vond in het Vlaams Parlement een staten-generaal over buitenschoolse kinderopvang plaats. Het KRC heeft daaraan actief meegewerkt. Toekomstige regelgeving over buitenschoolse kinderopvang zal uitgaan van het kinderrechtenperspectief. Artikel 31 van het Kinderrechtenverdrag zal het leidende principe vormen. Verschillende beleidsdomeinen zijn erbij betrokken. De

kinderrechtencommissaris benadrukt dat dit werk snel moet worden opgepakt, omdat het een belangrijk probleem is voor ouders. In dit verband wijst hij op het concept van de Brede School en op het belang van een goede samenwerking tussen het Vlaamse en het lokale niveau.

Het KRC vraagt ook aandacht voor het integrale Vlaamse kinderrechtenbeleid. Volksvertegenwoordigers moeten het nodige belang hechten aan de verslaggeving over het Vlaamse jeugd- en kinderrechtenbeleid. Er zal een eindrapportage zijn en een tussentijdse rapportage, maar het KRC wil op een regelmatigere basis een vinger aan de pols houden, bijvoorbeeld door elk jaar een specifiek thema te belichten. De afdeling Jeugd van de Vlaamse administratie en de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind hebben al veel energie gestoken in de kinderrechtenmonitor en in de kinderrechtenindicatoren. Die verdienen blijvende steun. In juli 2017 zal België namelijk opnieuw een stand van zaken van de kinderrechten moeten presenteren aan het VN-comité voor de Rechten van het Kind in Genève. Het KRC hoopt dat de verslagen van de onderwijsinspectie en van de inspectie van de gemeenschapsinstellingen daarin een rol kunnen spelen.

Het KRC heeft deelgenomen aan verschillende werkgroepen in de voorbereiding van het nieuwe jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan. De kinderrechtencommissaris hoopt dat het parlement veel aandacht zal hebben voor dit plan.

Voorts vraagt zijn organisatie dat minister Gatz zijn rol als coördinerend minister voor kinderrechten ten volle opneemt. Daarbij mag hij zich niet beperken tot het Vlaamse niveau. Dat is onder meer belangrijk als het gaat om privacy of om kinderen op de vlucht.

In zijn advies bij de beleidsnota heeft het KRC ingezoomd op het belang van een doeltreffend jeugdinformatiebeleid. De voorbije tijd onderging dit zware besparingen. De tijdschriften van Klasse verschijnen bijvoorbeeld niet meer op papier. De overheid moet wel nagaan of ze door die besparingen niet te kort schiet in haar informatieopdracht.

Nog in verband met de beleidsnota had het KRC het over kinderen en jongeren als volwaardige actor binnen het beleid. De subsidies voor het lokaal jeugdbeleid zullen vanaf 2016 niet langer worden geormerkt. Het KRC hoopt, samen met de Vlaamse Jeugdraad en De Ambrassade, dat kinderen en jongeren niettemin op de lokale agenda zullen blijven staan. Minister Gatz wil nu een vorm van lokale monitoring uitwerken. Men zal erover moeten waken dat kinderen en jongeren een participerende actor zijn. De steden en gemeenten moeten ook duidelijk maken welke inspanningen ze leveren voor kinderen en jongeren.

II. Bespreking in de commissie

Mevrouw *Tine Soens* heeft de indruk dat de commotie rond de GAS-wetgeving wat is gaan liggen. Toch meldde de pers op 5 februari een nieuw incident in Beernem. Daar is het verboden om in bomen te klimmen, terwijl de gemeente notabene zelf reclame maakt met een affiche waarop een jeugdwerker in een boom klimt. Het lid wil weten of er onlangs nog andere meldingen waren over problemen met de GAS-wetgeving.

Onlangs moest een zevenjarige jongen met een spierziekte in het midden van het voetbalseizoen zijn club verlaten. Heeft het KRC daarover overleg gehad met de minister van Sport of is dit een taak voor de coördinerende minister?

Het Kinderrechtenverdrag geeft de overheden de opdracht om te investeren in basisvoorzieningen voor een vrijetijdsaanbod voor kinderen en jongeren. Dat is in de eerste plaats de opdracht van de lokale overheden. Komt dit op de helling te staan door de besparingen in het lokale jeugdbeleid en door het verdwijnen van de sectorale subsidies?

De kinderrechtencommissaris vermeldde een brochure over contacten van de pers met minderjarigen. Komt er ook vorming voor journalisten over dat thema?

Mevrouw *Katrien Schryvers* stelt vast dat de problemen die het KRC aankaart, niet alleen op te lossen zijn met wetgevend ingrijpen. Vaak hebben die problemen te maken met verdraagzaamheid en met het samenleven van mensen, bijvoorbeeld in gezinsverband, in verenigingen of op school. Vele zaken komen ieder jaar terug omdat heel wat maatschappelijke problemen nu eenmaal blijven bestaan. Toch zijn er ook evoluties. Het is dus goed om vol te houden.

Het lid vindt het positief dat het KRC elk jaar focust op een bepaald thema. Voor dit jaar was dat: 'Kinderen vragen tijd'.

Het KRC vraagt zich af hoe men een eigen rechtsingang voor kinderen – een federale materie – kan realiseren. Momenteel houdt het Federaal Parlement hoorzittingen over het wetsvoorstel rond het ouderschapsplan. Het is de bedoeling ouders te doen nadenken over de belangen van hun kinderen bij een echtscheiding.

Bijzonder bekommerd is mevrouw Schryvers over de jonge mantelzorgers. De betrokken kinderen lopen daar niet mee te koop, zeker niet als het gaat over psychische problemen. Organisaties als KOPP of KOAP leveren ter zake heel goed werk. Ze stellen bijvoorbeeld informatief materiaal ter beschikking van leerkrachten. Vele scholen zijn bereid om rekening te houden met de problemen van jonge mantelzorgers, maar vaak weten ze niet precies waarom een kind niet komt opdagen, te laat is of zijn huiswerk niet heeft gemaakt. Een gelijkaardige problematiek bestaat soms bij kinderen in armoede. In dit verband pleit de spreker voor een vertrouwensleerkracht op school.

De doorstroming van jongeren van de jeugdzorg naar zelfstandig wonen verloopt niet altijd probleemloos. Positief is de mogelijkheid om een sociale woning versneld toe te wijzen. Het KRC vraagt zich terecht af of het volstaat om 5 percent van de toewijzingen te reserveren voor deze jongeren. Welke SHM's maken van die mogelijkheid gebruik? Door hun ervaringen zijn deze jongeren vaak volwassener dan hun leeftijdgenoten. Behalve een dak boven het hoofd hebben ze niettemin ook begeleiding nodig. Wie is daarvoor verantwoordelijk? Heeft het KRC hierover concrete ideeën?

Mevrouw Schryvers wil de verdere evolutie van de GAS afwachten. Een GAS-reglement mag echter nooit een dreigement zijn tegenover kinderen en jongeren.

De CD&V hecht veel belang aan voldoende aanbod in de buitenschoolse opvang. Voor sommige kinderen staat de vrije tijd echter erg onder druk. Voor hen is er te veel buitenschoolse opvang en te veel speelplein. Daarom hebben sommige gemeenten het aantal dagen aanwezigheid op het speelplein beperkt. Misschien hebben sommige ouders inderdaad geen andere oplossing. Andere kinderen participeren niet aan het aanbod buitenschoolse opvang, hoewel dat voor hen een meerwaarde zou zijn. Misschien zijn de ouders niet op de hoogte van deze mogelijkheden. Misschien willen ze er het geld niet aan uitgeven of vinden ze het niet belangrijk.

In verband met het recht op spelen heeft het Vlaams Parlement in de vorige regeerperiode een resolutie aangenomen. Er was ook het charter 'Goe Gespeeld'. Welke weerslag is er op het terrein? Het is jammer dat mensen bij de vrederechter een procedure instellen wegens abnormale burenhinder, bijvoorbeeld als er plannen zijn voor de oprichting van een kinderdagverblijf. Het recht op spelen moet gegarandeerd blijven.

Naar aanleiding van het programma 'De Bleekweide' heeft het KRC enkele jaren geleden gewezen op de mogelijke impact op lange termijn. Het dossier rond historisch misbruik heeft geleid tot een resolutie om kinderen en jongeren te waarschuwen bij programma's waarin geweld en misbruik voorkomen. Deze problematiek verdient verdere opvolging.

Het decretale werk rond de buitenschoolse kinderopvang moet uitgaan van het recht van kinderen om te spelen. Dat moet gebeuren in een interactie tussen beleidsvelden als Jeugd, Sport, Welzijn, Cultuur en Onderwijs. De buitenschoolse kinderopvang mag geen instantie zijn die de kinderen alleen maar bijhoudt. De opvang kan gerust gebeuren in de infrastructuur van de school. Dat hoeft niet te impliceren dat er een schoolse sfeer heerst.

Mevrouw *Miranda Van Eetvelde* vindt het belangrijk dat het KRC een sterke partner blijft van het Vlaams Parlement en van de Vlaamse Regering.

Ze weet dat het KRC een tegenstander is van het gebruik van de GAS-boetes voor jongeren, ook al kunnen die de overlast beperkt houden. De minister heeft in zijn beleidsnota aangekondigd dat hij zal onderzoeken of de GAS-boetes strijdig zijn met het Kinderrechtenverdrag. Het lid is blij met de realistische opstelling ten opzichte van GAS-boetes. Er mag wel geen sprake zijn van intolerantie tegen spelende kinderen. Wat kunnen de Vlaamse en de lokale overheden nog meer doen om het positieve gebruik van de GAS-boetes in de verf te zetten?

De media spelen een belangrijke rol in de leefwereld van de jongeren. De beleidsnota vermeldt in dat verband diverse problemen, onder meer het cyberpesten. Ook het KRC besteedt daar aandacht aan. Maar grote bedrijven als Facebook verlenen geen medewerking. Hoe wil het KRC daarmee omgaan?

Het KRC pleit voor voldoende openbare ruimte waar kinderen en jongeren kunnen spelen in hun vrije tijd. In sommige gevallen is dat echter niet mogelijk zonder grote investeringen. Mevrouw Van Eetvelde hoopt dat de minister werk blijft maken van het georganiseerde spelen, ondanks de budgettaire beperkingen. Hoe wil men voldoende speelruimte garanderen aan jongeren die niet meedoen aan het georganiseerde spelen?

Het KRC vraagt aandacht voor diversiteit binnen het jeugdwerk. Maar allochtone jongeren kunnen moeilijk worden gemotiveerd om deel te nemen aan het reguliere jeugdwerk. Dat geldt zeker voor de jeugdbewegingen. De N-VA-fractie pleit zeker niet voor allochtone jeugdbewegingen. Jongens vinden soms wel de weg naar een sport- of jeugdclub maar willen dan niet dat hun zussen ook lid worden.

Het KRC pleit in zijn jaarverslag voor de oprichting van een parlementaire commissie van het Kind en de Jeugd. Hoe ziet het die? Is het de bedoeling dat de transversale onderwerpen niet langer aan bod komen in de gespecialiseerde commissies?

Hoe staat het KRC tegenover het label Kindvriendelijke Gemeente waarmee men de lokale overheden wil stimuleren om hun jeugdwerk te versterken?

Het KRC is voorstander van een duidelijk en zichtbaar informatiepunt voor de jeugd. De minister denkt aan een uniek en eenvoudig toegankelijk communicatieplatform. Is dat de oplossing die het KRC voor ogen heeft?

De heer *Imade Annouri* constateert bij het KRC de vrees dat er op het lokale niveau minder middelen zullen doervloeiën naar jeugdwerking. Het commissariaat is wel tevreden met de lokale monitor. Groen deelt die visie.

Het KRC pleit voor een evaluatie van het GAS-systeem. Denkt het KRC daarbij aan een lokale evaluatie, gezien de sterke onderlinge verschillen, of kan dit beter gebeuren op het Vlaamse niveau?

Het KRC heeft kunnen vaststellen dat de prijzen van de speelpleinwerkingen stijgen. Heeft het ook signalen ontvangen over een verschraving van het aanbod in de grote steden? Sommige goede initiatieven stuiten bovendien op tegenkanting van de buurt. Blijkbaar weet men niet hoe men met elkaar moet communiceren.

Het PAJ in Antwerpen is heel actief. Het bereikt 5000 jongeren, heel wat meer dus dan de Chiro. Moet men inzetten op een kruisbestuiving tussen de reguliere jeugdwerking en het PAJ of moet de allochtone doelgroep ook meer betrokken raken in de reguliere jeugdwerking?

Wat zijn momenteel de grootste uitdagingen in de bescherming van de minderjarige als consument?

Kan de heer Vanobbergen de problemen met het onherkenbaar in beeld brengen van jongeren wat nader toelichten?

Met betrekking tot het jeugdinformatiebeleid heeft het jongerenmagazine Maks! twee weken geleden een digitaal debat georganiseerd. Bestaat er al voldoende knowhow over dergelijke communicatiemethodes?

Kinderen mogen niet het slachtoffer worden van de huidige polarisatie in het maatschappelijke debat. De heer Annouri verwijst naar een filmpje waarin Rotterdamse kinderen de vraag krijgen om zich te distantiëren van hun 'soortgenoten'. De onderliggende boodschap is: 'let's unite'. Moet het KRC op dat vlak een rol spelen?

De heer *Lionel Bajart* leest dat de meeste meldingen aan het KRC afkomstig zijn van volwassenen. Bij de minderjarigen gaat het vooral om jongeren ouder dan twaalf. Is er een verschil tussen de klachten van de volwassenen en die van de minderjarigen? Is er een verschil in de manier van contacteren? Hoe komt het dat de leeftijd van sommige minderjarige melders niet bekend is? Waarom is een afhandeling van de klachten in sommige gevallen niet mogelijk?

Het KRC wil een zicht krijgen op de interne klachtenprocedures en op de toepassingscriteria bij het handvest van jonge sporters. Daarvoor plant het verder overleg met de afdelingen Sport en Jeugd van de Vlaamse administratie en met de sportfederaties. Zijn die contacten al gelegd? Zijn er al concrete plannen?

Het KRC verwijst voor vragen over privacy onder andere naar de website van de Privacycommissie. Het bewustzijn rond online privacy zou stijgen. Een studie toont echter aan dat kinderen tussen acht en twaalf jaar nog niet over veel mediawijsheid beschikken. Ruim de helft van de kinderen zou ouderlijke regels en toezicht omzeilen. 18,7 percent heeft een geheim e-mailadres, en 10 percent zou in het echte leven al hebben afgesproken met een volwassene na online

kennismaking. Het VTI in Aalst zou dan weer expliciet leerkrachten hebben opgedragen om leerlingen online te screenen. Welke taak heeft het KRC te vervullen op dit vlak?

De heer *Bruno Vanobbergen* ervaart dat de storm over GAS inderdaad wat is geluwd. Het KRC heeft de laatste tijd geen meldingen meer ontvangen. Dat kan te maken hebben met de beslissing van de meeste steden en gemeenten om de mogelijke leeftijdsverlaging van zestien naar veertien jaar niet toe te passen. De Liga voor Mensenrechten en de Kinderrechtencoalitie hebben aan het Grondwettelijk Hof gevraagd of deze wet in strijd is met het Kinderrechtenverdrag. Er is echter nog geen uitspraak. Het KRC heeft meegewerkt aan een brochure van de VVJ, die de jeugddiensten van steden en gemeenten moet ondersteunen op dat vlak. Toch blijft het KRC van oordeel dat er voor minderjarigen interessantere pistes zijn dan de GAS. Het hoopt dat de diverse actoren bij de evaluatie zullen worden betrokken. Een groot deel van de onrust rond de GAS had immers te maken met de afwijzing van heel wat instanties die daarover hun mening wilden geven.

De kinderrechtencommissaris heeft contact gehad met de moeder van de jongen met een spierziekte en met de voorzitter van de voetbalclub. Als alles goed loopt, zou deze voetbalclub binnenkort starten met een afdeling G-voetbal. De jongen in kwestie zou daarin kunnen meespelen.

Het KRC bekijkt samen met de Raad voor de Journalistiek de mogelijkheden op het vlak van specifieke vorming voor journalisten.

Het lokale niveau krijgt heel wat bijkomende bevoegdheden rond het jeugdbeleid. De voorbije jaren ontstonden er interessante instrumenten voor het opvolgen van het Vlaamse jeugd- en kinderrechtenbeleid, onder meer JoKER en de coördinerende minister bevoegd voor de kinderrechten. In sommige gemeenten is er de jeugdparagraaf. De bestaande instrumenten en de reflex die op Vlaams niveau gegroeid is, mogen niet verdwijnen door de toegenomen bevoegdheden van het lokale niveau. Men moet erover waken, bijvoorbeeld via een steunpunt, dat steden en gemeenten het jeugd- en kinderrechtenperspectief voldoende integreren in hun beleid. Daarvoor zou Vlaanderen expliciete kwaliteitsgaranties moeten inbouwen op het ogenblik dat de financiering herbekeken wordt. Andere belangrijke aandachtspunten zijn de rechtswaarborgen voor minderjarigen, hun participatie en de continuïteit van het beleid.

Er is ook gewezen op het belang van bepaalde groepen. Bepaalde problemen komen aan het licht via kwalitatief onderzoek bij kinderen en jongeren, onder meer van het Onderzoekscentrum Kind en Samenleving. Voor de jonge mantelzorgers kan een gezinsgerichte werking heel belangrijk zijn. Voor jongeren die zelfstandig wonen, moet men blijven investeren in begeleiding en ondersteuning. Een bijzondere aandachtsgroep zijn de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. Niet alle groepen genieten dezelfde ondersteuning.

Het KRC heeft een engagement genomen binnen het initiatief Kindvriendelijke Gemeente. De ondersteuning door de VVJ garandeert de participatie van kinderen en jongeren in dat proces. Het label mag geen eindproduct zijn. Het proces moet verder worden bewaakt. Alle steden en gemeenten die nu het label hebben gekregen, zullen binnen twee jaar opnieuw worden geconsulteerd. De jury zal nagaan of er werk is gemaakt van de aanbevelingen. Een blijvend aandachtspunt vormen de kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties. Het KRC koppelt het label Kindvriendelijke Gemeente aan het recht op spelen. De stadsmonitor zal daar bijzondere aandacht aan besteden.

Met betrekking tot cyberpesten is uit onderzoek gebleken dat de rollen van slachtoffer en pester soms door elkaar lopen. De blik moet verder reiken dan het microniveau. Op dit vlak hebben de sociale netwerksites een grote verantwoordelijkheid. Tot nog toe is het echter moeilijk geweest om ze daarvan bewust te maken. Jongeren kunnen op Facebook terecht vanaf hun dertiende. Dan moet Facebook ook de rechten van de minderjarige als consument ten volle respecteren. Die behelzen onder meer de mogelijkheid om een klacht neer te leggen. Daarover bestaat echter totaal geen transparantie. Het is bijvoorbeeld heel moeilijk om te achterhalen waar men kan melden dat men gepest wordt via een vals Facebookprofiel.

Wat betreft de participatie van allochtone jongeren in het jeugdwerk, sluit het KRC zich aan bij de visie van het jeugdwerkwet. De kinderrechtencommissaris ziet weinig redenen om zich zorgen te maken. In de commissie Radicalisering heeft de heer Jan Deduytsche van de vzw Uit De Marge het vermeende gebrek aan diversiteit binnen het brede jeugdwerkwet gerelativeerd. Het KRC vindt het niet nodig dat alle jongeren deelnemen aan een specifieke vorm van het brede jeugdwerk. Niet iedereen hoeft lid te zijn van een jeugdbeweging. Een breed scala aan jongeren participeert aan de initiatieven van Uit De Marge, en niet alleen allochtonen. Binnen het sportaanbod ontstaat er ook gemakkelijker een meer divers publiek.

De vraag tot de oprichting van een commissie voor het kind is geïnspireerd op het voorbeeld van Wales, waar een dergelijke commissie werd opgericht binnen de Welsh Assembly. Deze commissie legt zich toe op kinderen tot twaalf jaar. Zo kan ze doorheen de verschillende beleidsdomeinen onderzoeken welk beleid men wil voeren voor die groep kinderen.

De oprichting van een informatie- en communicatieplatform is een interessant idee. Kinderen en jongeren zouden dan worden aangesproken als een specifieke doelgroep. Bij de vormgeving van het platform zouden bestaande troeven van nut zijn, zoals de kinder- en jongerentelefoon, die het voorbije jaar meer dan een miljoen bezoekers kreeg op zijn website. In dat verband is het nodig om te beseffen dat achter een gewone vraag van een kind soms een klacht schuilt. Misschien is het interessant om niet alleen het onderdeel informatie en communicatie aan bod te laten komen en een luisterend oor te bieden, maar ook een mogelijkheid te creëren om een klacht te formuleren op het eerstelijnsniveau.

De spreker is niet op de hoogte van een eventuele verschraving van het aanbod in de speelpleinwerking. Voor de dertien centrumsteden zal de stadsmonitor het antwoord op die vraag bevatten.

De verwijzing naar jongeren onder een maatregel van de jeugdrechter betreft jongeren in een pleeggezin. Ook zij willen graag iets kunnen vertellen over hun situatie, maar mogen nooit herkenbaar in beeld worden gebracht. Zo komen ze in beeld met het typische waas dat vooral met criminelen wordt geassocieerd.

Het KRC is aan het onderzoeken hoe het de mensen van Klasse kan versterken in digitale informatieverstrekking.

Van de Rotterdamse filmpjes is de heer Vanobbergen niet op de hoogte.

Het KRC beseft dat het nieuwe jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan op een heel dynamische manier tot stand komt, met heel veel betrokken actoren. In het verleden verdween echter een stuk van de dynamiek op het moment dat het plan er was. Daarom vraagt het KRC dat het parlement die dynamiek mee zou bewaken.

Binnen het jaarverslag maakt het KRC geen onderscheid tussen volwassenen en minderjarigen waar het gaat over de aangehaalde onderwerpen. Overigens is de top 3 van de klachten dezelfde bij indiening door volwassenen als bij indiening door minderjarigen. Soms is een afhandeling van de klacht niet mogelijk omdat de minderjarige dat zelf niet meer wenst, wat kan ingegeven zijn door de vrees voor nog ergere conflicten.

Het KRC probeert enkele keren per jaar overleg te plegen met de verschillende aanspreekpunten binnen de administratie over de problematiek van de transfers in de sport. Ook nu heeft het een afspraak met het aanspreekpunt Sport en met Bloso.

Wat de privacy betreft, willen de kinderrechtencommissarissen een regelmatig overleg met de Privacycommissie. Het is de bedoeling om de aanbevelingen rond dit thema krachtdadiger te formuleren.

III. Reactie van de minister van Jeugd

De heer *Sven Gatz*, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, stelt vast dat de antwoorden van de kinderrechtencommissaris niet enkel zijn jaarverslag, maar ook andere aspecten van het jeugdbeleid betreffen.

De visie van het KRC is in het slechtste geval complementair met de beleidsnota van minister Gatz. De minister ziet drie mogelijke vormen van communicatie met de kinderrechtencommissaris:

- informele contacten;
- formele contacten met betrekking tot bepaalde dossiers;
- communicatie in de pers.

Veel elementen van het jaarverslag hebben te maken met het Vlaams jeugdbeleidsplan. In het voorjaar zal men daarin de volgende stappen kunnen zetten, na het voortraject.

De minister erkent dat heel wat vragen op andere beleidsdomeinen of -niveaus terecht komen.

Slechts 1 percent van de GAS-boetes heeft betrekking op jongeren. Daarmee zijn problemen in de toekomst echter nog niet uitgesloten, en is ook voor de minister het dossier nog niet van de baan.

Hij begrijpt de bezorgdheid rond de toegang tot het vrijetijdsaanbod. Dat heeft onder meer te maken met de prijsverhogingen binnen de speelpleinwerking en met het inkantelen van het lokale jeugdbeleid in het Gemeentefonds. Net als het KRC is de minister erg geïnteresseerd in de monitoring. Ook op dit vlak is het debat niet afgesloten.

Minister Gatz is het eens met mevrouw Schryvers dat kinderen recht hebben op ruimte en tijd, en op tolerantie voor hun spel. Over het label Kindvriendelijke Gemeente kreeg hij inmiddels vragen om uitleg. Daar wil hij zeker op inzetten, ongeacht de ondersteuning die het vergt. Voor een gemeente hoeft het geen geld te kosten om dat label te halen.

Voor zijn standpunten over de kinderrechtenmonitor, het jeugdinformatiebeleid en een aanspreekpunt voor kinderen, verwijst de minister naar zijn toespraak bij de voorstelling van het jaarverslag van het KRC in november.

Minister Gatz heeft met belangstelling kennisgenomen van de accenten in het jaarverslag van het KRC. Hij beseft dat er nog veel werk aan de winkel is.

Mevrouw *Miranda Van Eetvelde* vraagt nog een reactie van de minister op de aanbeveling om de impact op de Vlaamse kinderen van de financiële en economische crisis te bestuderen.

Minister *Sven Gatz* vindt dat een legitieme vraag, maar kan zich niet meteen engageren tot een concrete maatregel. Hij is wel bereid om de mogelijke aanpak na te gaan en is bereid om rekening te houden met suggesties van de commissieleden.

De heer *Bruno Vanobbergen* verwijst in dit verband naar de laatste bijeenkomst van het Europese netwerk van kinderrechtencommissarissen. In de voorbereiding werden 32 filmpjes van kinderen en jongeren uit acht Europese landen samengebracht. Die toonden dat de crisis een impact heeft op heel uiteenlopende domeinen. De studie van de kinderrechtencommissaris van het Verenigd Koninkrijk over de impact van de financiële crisis kan zeker inspirerend werken.

Bart CARON,
voorzitter

Lionel BAJART,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

app	applicatie
Bloso	Agentschap voor de Bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en de Openluchtrecreatie
CJSM	Cultuur, Jeugd, Sport en Media (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)
GAS	gemeentelijke administratieve sanctie
gsm	global system for mobile communications
G-sport	gehandicaptensport
ICES	Internationaal Centrum voor Ethiek in de Sport
JoKER	jongeren- en kindeffectrapport
KOAP	Kinderen van Ouders met AfhankelijkheidsProblematiek
KOPP	Kinderen van Ouders met Psychische-Psychiatrische Problemen
KRC	Kinderrechtencommissariaat
PAJ	Platform Allochtone Jeugdwerkingen
SHM	sociale huisvestingsmaatschappij
VN	Verenigde Naties
VTI	Vrij Technisch Instituut
VVJ	Vereniging Vlaamse Jeugddiensten en –consulenten
vzw	vereniging zonder winstoogmerk